

Heroicarvm Et Ecclesiasticarvm Quaestionvm Libri VI.

Sex libris prioribus universa Regalium, Iurisdictionis Ecclesiasticorum
Temporalis Et Constantinianae Donationis ratio discuritur ... contra
profanas & vanas cuiusdam Bodini novitates

De Satvrnino Permvttationis Beneficialis (Etiam Triangvlaris) - iure
Commentarius ad omnes Pontificum Constitutiones hûc pertinentes;
contra sceleratas & impias Ecclesasticorum beneficiorum mundinationes &
heriditarias quasi successiones

Epo, Boetius

Duaci, M.D.LXXXIIX.

Ex Proomeio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61721](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61721)

BOETII EPONIS
DE SATURNINO
PERMUTATIONIS
BENEFICIALIS IVRE
COMMENTARIVS.

Saturninam permutationis bene-
ficialis materiam vexaturi, Præfa-
tionis loco non importunè nec
inutiliter ex Antiquitatibus ec-
clesiasticis paulò repetemus aliùs
hanc rei principia, fontes atque scaturigines;
per spectis primævæ legislationis ecclesiasti-
cæ rationibus, de re tam lubrica nec minus pe-
riculosa tum faciliùs tum certius iudicare pos-
sumus. Equidem nominavi Saturninam per-
mutationis hanc materiam non alia de causa
quam quod suos fœtus in summum sæpenu-
mero soleat adducere discrimen; non secus ac
Saturnus crudeliter fœtum deuorat proprium,
sicut est in fabulis: licet id ad naturam tempo-
ris, quod edax est rerû, plerique referant. Cer-
te permutationes istæ beneficiales frequenter
a ser-

*Permutatio-
nis beneficia-
lis materia
cur Saturni-
na nominetur
ab auctore.*

serupulos gignunt in animis permutantium adeo duros, adeo præterea vehementes ac violentes, eosdemque iustos, vt Saturnini voracitas nullos vnquam consimiles genuerit cruciatus illis ipsis qui deuorabantur: cum grauitè in conscientia non temporarios at perpetuos experiat cruciatus, qui ne morte quidem corporis finiuntur sed magis ac magis crescunt & grauiores acrioresque redduntur, nisi salutaribus ante mortem fuerit expiata pœnitentiæ Christianæ Catholicæque remediis. quorum quidem remediorum præstat nõ indigere prudenter abstinendo talibus à commerciis, quam temerarias & quasi nundinatorias facièdo permutaciones tantum subire periculum, cuius amator dignus est qui pereat in illo.

2
Priscum de
non mutando
per Ecclesia
Sticos loco
ius.

3
Canon. 14.
Apostolorum.

Priscum ius est, ipsis Apostolis natum Authoribus, ne vel Episcopi vel vlli clerici sua loca suæque quasi stationes in quibus constituti semel fuerint leuiter deserant, sed in iis ad extremum vsque vitæ suæ spiritum constanter perseuerent. Canon Apostolicus ex editione Græcorum numero 14. tum apud alios tum apud Photium Patriarcham Constantinopolitanum eiusdemque Interpretem Balsamonem sic de Episcopis habet, ἐπίσκοπον μὴ ἐξεῖναι κατὰ λεῖψαν τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν ἐτέρᾳ ὁπισθηδῶν &c. quem integrum canonem Gentianus Hæmetus ita vertit, Episcopo non liceat sua relicta parochia seu diœcesi ad aliam transilire, etiam si à pluribus cogatur nisi sit aliqua causa rationi consentanea quæ eum cogat hoc facere; vtpote

ppote ad maius lucrum, cum possit ipse iis qui
 hic habitant pietatis verbo conferre: idque
 non ex se, sed multorum Episcoporum iudicio
 maxima exhortatione. De Clericis omnibus
 Canon Apostolicus mox inde sequens ni-
 mirum 15. idem fere constituit, ne scilicet ab-
 sine sui Episcopi venia commigrent aliò; graui-
 terque sancita transgressoribus pœna. versio ta-
 men (vt illud obiter hic moneamus) doctissimi
 illiusque viri Francisci Turriani clariore &
 castigatior nobis exhibet eos canones Apосто-
 licos in fine lib. 8. eiusdemque vltimi Consti-
 tutionum Apostolicarum per Clementē Ro-
 manum ipsius D. Petri discipulum & successo-
 rem luculentissimè conscriptarum, vbi licet
 Canones Apostolici numerentur duntaxat 75.
 quorū decimus & vndecimus loci sunt huius,
 quem Photius & alij numerent 85. res tamen
 vix prorsus est eadem. quandoquidem Cle-
 mens aliquando duos vel tres Canones con-
 stabit in vnum. Latini scriptores Isidorum
 Hispalensem ferè secuti (qui in principio sui
 decreti 47. canones Apostolicos ponit) solos
 quatuordecim 47. descripserunt, quorum vltimus est
 de trina immersione in baptismo. quos tamē 47.
 contrahunt alij solos in 41. sicut alij contra di-
 stinguunt eosdem in 50. quem numerum ponit &
 post Gratianus distinct. 16. in princ. & seqq.
 Quorum quidem Canonum Apostoli-
 corum omnium tanquam *γνησίων* & ingenuo-
 rum seu verissimè ab Apostolis factorum asser-
 tionem defensionemque petes ex eodem Tur-
 riano

4
 Canon. 15.
 Apost.

5
 Apostolico-
 rum Canonū
 numerus &
 auctoritas.

4

riono tum in libris quinque contra Centuriatores Magdeburgenses tum in suis Commentariis ad libros illos octo Clemētis de constitutionibus Apostolicis. Huic Apostolico de Episcopis & Clericis in sua quibusque statione continendis iuri prorsus est conforme quod Clemens idem Romanus in Epistola prior ad Iacobum fratrem Domini scribit de tota presbyterorum Clerique militia quasi praesidiaria certos intra totius christianismi tunc futuri limites collocanda iussu ipsiusmet Christi; qui voluerit in ciuitatibus illis in quibus apud Ethnicos erant Archiflamine maiores, constituit Patriarchas; in ciuitatibus verò matricibus, quae Metropoles appellantur, Metropolitanos vel Archiepiscopos; in aliis autem ciuitatibus non paruis at mediocribus, Episcopos. Vnde cōsequens fuit vt in cæteris denique minoribus oppidis & castellis & in pagis atque villis alii presbyteri non Episcopi cōstituerentur. Presbyteris nimirum in locum discipulorum Christi succedentibus, Episcopis in locum Apostolorum, quod ipsum commemorat & Anacletus Clementis eiusdē successor in epistola sua tercia c. 2. nominatim simul & hoc addens, presbyteros ab Episcopis per castella & ciuitates modicas ordinandos esse; singulos tamen, inquit, per singulos ritulos suos, & paulò post, Episcopus ad honorabilē urbem titulandus & nominandus est; presbyter verò ad quemcumq; locum vel ecclesiam in eo constitutam est p̄ficiendus, & in ea diebus vitæ suæ duraturus, ita diuus illic

6
Præsidaria
cleri totius
militia per
vniuersam
Christianis-
mum dispo-
sita iussu
Christi teste
Clemēte Ro.

7
Anacletus.

8
Titulus Ec-
clesiasticus
quid & vn-
dē.

onsia

ii d

Anacle-

Anacletus; cuius verba recitat & Gratianus di-
 stinct. 80. c. Episcopi nō in castellis. nisi quōd
 verba postrema, quæ tamen potissima sunt,
 & huius propriè loci, prætermiserit; hæc nimi-
 tam, & in ea diebus vita sua duraturus. minimè
 tamen omisit idem Gratianus id quod huic A-
 nacleti Epistolæ conformiter cōstituit aliquot
 postea seculis Urbanus Papa secundus in Sy-
 nodo Placentina; Sine titulo; inquit, ordina-
 tio irrita habeatur. & in qua ecclesia quilibet
 institutus est, in ea perpetuò perseveret. c. fan-
 thoru. distinct. 70. Quo ex Anacleti loco mo-
 vendi sunt obiter & quasi per digressiunculam
 studiosi, titulos ecclesiasticos propriè dici de
 prædicatoria illa clericali militia quasi statione;
 pro spirituali nimirum & euangelico populi
 Christiani pastu, custodia, tutela, tuitione-
 ne, unde tituli nomen descendit. Sic olim Ro-
 mæ inter Ethnicos iam ante Christum natum
 tituli nominabantur ipsimet milites quasi tu-
 rali, propterea quōd patriam tuerentur; unde
 & nomen Titi ortum esse scribit Sextus Pom-
 peius Festus lib. 18. de verborum veterum si-
 gnificatione. quo fit vt non tam ad semetip-
 sum tuendum clerico Titulus detur ecclesia-
 sticus, quàm ad populum Christianum fidei
 sue in sua statione commissum in fide pieta-
 teque Christiana tuendum, quæ quidem no-
 minis huius (tituli) ratio, non potest non
 vehementer placere. quanquam certo cer-
 tus est, mercede sua dignos esse vicissim
 Clericos vt ac tanquam cooperarios Christi

a iij sacro-

9
Perpetua in
vno beneficio
perduratio.

10
Titus vnde
dictus.

sacrosanctos (Matth. 10. & 1. Corinth. 9. &
 c. clerici omnes. 1. q. 2. & c. cum secundum
 Apostolum. de præbend.) quibus proculdu-
 bio suus titulus ad suimetipsum etiam cuique
 tuitionem debet esse certus & fixus. Cæterum
 de varia tituli ecclesiastici ratione cum plures
 alias congeffimus coniecturas ex Antiquitati-
 bus ecclesiasticis in Syntagma nostrum de Pro-
 uentibus ecclesiasticis ad cap. 1. de testam. nu.
 13. & seqq. vsque ad nu. 33. verum præsens hæc
 ad milites prædiciarios eorumque stationes at-
 que titulos allusio plus habet gratiæ & myste-
 rij; utpote ex qua simul & illud intelligitur,
 quod nos hoc loco potissimum spectamus,
 quemadmodum sine Principis vel certè ducis
 imperio militibus prædiciariis non licet prædi-
 dia sua deserere, sic nec ecclesiasticis licere citra
 sui Superioris veniam, consensum, & appro-
 bationem sua mutare beneficia ceu stationes
 consuetas ad tuendum semel sibi commissas.
 Ecclesiastica legislatio deinceps infecura con-
 stantissimè semper has constitutiones Aposto-
 licas & primævas in ecclesia Christiana reti-
 nendas & obseruandas esse censuit ac voluit.
 Itaque mox inualefcente Christianismo tan-
 demque temporibus Imperatoris Constanti-
 ni liberrimè passim recepto, primùm in uni-
 uersali Synodo Nicena Can. 15. & 16. tum de
 Episcopis & Presbyteris atque Diaconis tum
 de cæteris omnibus viris ecclesiasticis consti-
 tutum denudò fuit ne loca sua mutarent, quan-
 tumlibet id ex praua consuetudine iam tum

11
 Prædiciariorum
 desertio.

12
 Nicena Sy-
 nodus hæc in
 re Canoni-
 bus Aposto-
 lorum con-
 formis.

temporis inoleuisset; vt ex Photio & Isidoro
 & primo Conciliorum per Laurentiū Surium
 editorum Tomo cæterisque scriptoribus ac
 nouissimè ex integris eiusdem concilij Niceni
 canonibus 80. per Turrianum in lucem ex A-
 rabico prolatis inter constitutiones Apostoli-
 cas (cum hæctenus viginti dumtaxat habere-
 mus eiusdem concilij canones) liquet. neque
 verò Gratianus noster id ius omninò præterit
 in c. non oportet episcopum. & in c. si qui ve-
 rò siue: 7. q. 1. Quibus conformia non ita diu
 post sancita fuerunt variis aliis in conciliis an-
 tiquissimis, nimirum Sardicensi can. 1. Antio-
 cheno can. 13. & 21. Chalcedonensi can. 5. & 6.
 ne plura nunc otiosè recenseamus alia iura hūc
 pertinentia, frequēter à posterioribus quibus-
 que legumlatoribus ecclesiasticis repetita no-
 vissimòque iure sæpius iterata. Quæ pleraque
 licet ad episcoporum præcipuè translationes
 vel aliorum quoque clericorum commigra-
 tiones pertineant absque permutationis cōtractu,
 tamen rationes fere militant eadem simul in
 permutationibus, immò maiores etiam ratio-
 nes, quia permutationes istæ præter notam le-
 uitatis vel auaritiæ vel ambitionis in migrādo,
 subiiciuntur etiam nundinationis cuiusdam
 visæ periculo. Cæterum, cur, inquis, huiusmo-
 di vel migratio vel translatio tantopere cano-
 nibus est odiosa & inimica! Synodus illa qui-
 dem Sardicensis tum ambitione tum auaritia
 migrantium videtur mota; dum ait in eodem
 suo canone 1. nullum fuisse inuentum Episco-
 pum

13
 80. Canones
 integri Nice-
 nae Synodi per
 Turrianum
 prolatis.

14
 Iura deinceps
 insequētia de
 non mutanda
 clericis Sta-
 tione sua.

15
 Permutatio-
 nes odiosiores
 migrationi-
 bus.

16
 Ratio prohi-
 biti clero mi-
 grationis.

17
*Spirituale
 coniugium
 Duarenus ri-
 diculè rejicit
 in interpretis,
 cum sit iuris
 clarissimi, &
 sepius itera-
 ti, atque ex
 ipsa scriptura
 sacra dedu-
 citi,*

pum qui de maiore ciuitate ad minorem tran-
 saret. quam solam rationem Duarenus ample-
 ctitur lib. 5. de sacris ecclesiæ ministeriis ac be-
 neficiis c. 3. reprobaturque non sine risu nostros
 iuris huiusce Pontificij Cōsultos qui spiritua-
 le quoddam inter Episcopum & ecclesiam tra-
 dunt intelligi contractum esse coniugiū quod
 hominum arbitrio dissolui nequeat, iuxta illud
 quos Deus coniunxit homo non separet, sed
 profectò facit intelligendo Duarenus vt nihil
 intelligat; quandoquidem illa nostrorum ra-
 tio longè tum pulcherrima mysterioque diui-
 no plenissima tum verissima est, saltem quoad
 Episcopos. nec eam rationem commenti sunt
 Interpretes nostri, sicut iste putat, sed ab ipsis
 Pontificij iuris contextibus & Authoribus (in
 quibus parum diligēter versatus fuisse videtur
 Duarenus) apertissimè clarissimeq; nobis pro-
 ponitur in c. 2 & 3. & vlt. de trāslat. Epis-
 tria Cap. sunt ipsius Innocentij Tertij Ponti-
 ficis, viri tum doctissimi tum longè sanctissimi
 & innocētissimi. proponitur item in c. cum in-
 ter Canonicos 21. de elect. & c. quoniam fre-
 quenter. §. porro vers. si verò aliter. vt licet non
 contest. & c. & in c. requisisti. vers. penult. in
 fin. de testam. quæ omnia & singula sunt eius-
 dem quoque Innocentij Tertij. neque tamen
 primus fuit Innocentius ille qui sic aut loque-
 retur aut Christianè philosopharetur, sed iam
 inde ab ipsis Apostolorum temporibus ita lo-
 cutus est atque docuit Diuus Euaristus Ponti-
 fex, proximus Anacleti successor, paulò post
 annum

18
*Euaristus
 vel Eucharis-
 tus.*

annum Christi centesimum; in epistola sua 2.
 sicut apud Surium tomo 1. Conciliorum vide-
 re est. qui locus & in Gratiani decretum relatus
 est. c. sicut vir. 7. q. 1. Sic etiam locutus est at-
 que docuit non ita diu post Diuus Calixtus in
 epistola sua 2. simul relatus à Gratiano in c. si-
 cut alterius vxor. 7. q. 1. sic deniq; Patres Con-
 ciliij Remensis quod Caroli magni temporibus
 celebrabatur & loquuti sunt & constitue-
 runt, Sanctum Calixtum quoque referentes
 orthodoxum; non quidem primum, sed perpe-
 tuam ecclesiæ Christianæ formā & in loquen-
 do consuetudinem secutum. c. sicut in vnaqua-
 que ecclesia. 21. q. 2. Quid? Christus ipse,
 cuius vice fungebantur Apostoli, quorum suc-
 cessores Episcopi sunt, sponsam sibi coniunxit
 ecclesiam; vel ipsa teste scriptura sacra. nihil
 aliud Episcopali annulo denotante quàm hanc
 de qua agimus desponsationem coniugiū-
 que spirituale, qua de re plusculum diximus a-
 libi, partim scilicet in d. c. requisisti. nu. 82. &
 legq; partim in c. Clerici officia. de vita & ho-
 nest. cler. ad verb. sed nec annulos, nisi qui-
 bus competit ex officio dignitatis. Argumen-
 tum Duareni prorsus est ineptum; nam dice-
 re, non licet Episcopis migrare quia vel a-
 maritæ vel ambitionis est, ergo coniugium
 spirituale non est inter Episcopum & eccle-
 siam; perinde est atque si quis diceret, non li-
 cet maritis miscere sese mulieribus aliis quia
 libidinis est vel propter libidinem hoc faciunt,
 ergo matrimonium vel coniugiū non est inter

a v mari-

19
*Annulus E-
piscopalis.*

20
*Argumenta-
tio Duareni
ineptis.*

21
Nemo adul-
ratur ut fiat
adulter.

22
Adulterium
spirituale se-
qui trahit ex
ambitiosa vel
auara Epif-
coporum com-
migratione.

23
Causam illā
que priuatum
Episcopos mo-
uet ex concilio

maritum & vxorē. quinimodò nec maritis licet
alias consecrari mulieres, nec Episcopis li-
cet ad alias transire ecclesias, quia violatèr am-
bo id est Episcopi & mariti ius coniugale; hi
quidem carnale, illi autem spirituale; hi pro-
pter libidinem, illi propter vel auaritiā vel
ambitionem vel etiā leuitatem. qui adulte-
rantur nunquam propterea adulterātur ut vio-
lent coniugium, sed ut suis indulgeant cupidi-
tatibus, ex quibus tamen ista coniugij violatio
per sese necessariò consequitur & cōcomitur
etiā inuitos. Synodus illa Sardicensis (ut &
alij plerumque solent legumlatores ecclesiasti-
ci) causas quidem posuit quibus ipsimet Epi-
scopi priuatim impelluntur ad suas ecclesias
deserendas & ad alias occupandas; attamen
quantum præterea scelus illæ causæ priuatae se-
cum trahant respectu ipsarum ecclesiarum seu
quoad publicum ecclesiæ bonum impediē-
dum, non minus reliquit vnicuique confide-
randum. quid Episcopi spectarent exprimen-
dum erat, quid hinc sequeretur incommodi
publici sponte sua & per sese satis intelligeba-
tur. Falsum præterea est quod ibidem Duar-
nus addit, primi canonis illius è Sardicēsi con-
cilio prolati partem duntaxat posteriorem ex-
tare nostris in decretalibus, nempe c. 2. de e-
lect. quandoquidem prior quoque canonis il-
lius pars extat in c. 1. de cler. non residentibus,
nimirum hæc, non liceat episcopo de ciuitate
sua transire ad aliam: manifesta est enim causa
pro qua facere hoc attentat; cū nullus sit an-
uictus

uentus Episcopus qui ad minorem de maiori civitate transfret. En tibi causam quæ moueat quidem episcopos priuatim, sed ex qua causa maius præterea sequatur malum publicum, desertio scilicet ecclesiarum, ceu spiritualis illius coniugij violatio. Sanè Pastores gregem suum pascere iubentur, bonusque Pastor vitam pro suis ouibus ponit, & ad finem vitæ suæ vsque eas diligit, neque de fugiendo vel sese subducendo cogitat nisi fortè mercenarius dumtaxat fuerit de sese tantum pascendo sollicitus non de suis ouibus. Est igitur hæc supina Duareni negligentia, tot ac tam illustres de mystica hac spiritualis coniugij ratione tum cõtextus tum rationes non inuestigasse sed illotis quasi manibus atque tam temerè de tanta re pronuntiasse nec ad fontes ipsos intendisse digitos, cum tamen ipse sine causa nostris hoc obijciat Interpretibus, ex fonte scilicet ipsos non hauisse. Spiritualis huiusmodi coniugij ratio cessat quidem cæteris in Clericis, attamen militaris illa suæ stationis ad extremum vsque spirituum tuendæ ratio totiûsque militiæ præsidia-ria consideratio, priscis canonum ecclesiasticorum spectata conditoribus, etiãnum viget semperque vigeat in omnibus omninò clericis quamdiu status ecclesiæ Christianæ catholiceque saluus perdurabit. Ad permutationes hæc nostras quod attinet, vix vlla reperiuntur in antiquitatibus ecclesiasticis earum exempla. Nam cum beneficia ecclesiastica numerentur & sint inter res quæ non cadunt in hominum

*Sardicensi
verè relata
esse in libros
Decretalium
contra quàm
Duarenius di-
ctit.*

24

*Boni pasto-
ris officium.*

25

*Supina Du-
areni negligē-
tia cum tem-
eritate.*

26

*Ceteri clerici
præter Epis-
copos cur mi-
grare prohibe-
antur.*

27

*Beneficiorum
permutationes
cur fieri ne-
queant, inspe-
ctâ verè ipsa-
rum etiã na-
tura sepositis
interim
personis.*

com-

cōmereia, vtpote iuris publici vel sacri verius, facile quivis intelligebat de talibus alienandis vel solū cogitare piaculū fore; quandoquidem non patrimonij iure talia possidētur sed mero beneficij titulo pro sanctis laboribus ecclesie impensis. quo fit vt & successione iure quippiā talibus in rebus fieri semper habitū sit & adhuc habeatur atq; re vera sit detestabile & abominabile canonibus non antiquis tantum verum etiam & mediis & recentioribus & recentissimis quibusque. c. Moises. c. Apostolica auctoritate. cū seqq. 8. q. 1. c. 5. Synodi Romanæ sub Hilario Papa celebratæ sub annū Christi 465. Tom. 2. Concil. apud Surium. c. 1. de præbend. c. accepimus. de pact. c. ex trāsmisā. in fin. c. ad extirpandas successiones. de filiis Presbyt. c. ad hæc de deci. c. cōsult. de iure Patronat. c. cū in beneficiis ea quæ hereditariæ successione imaginem referunt & c. quod est numero septimum Reformationis in Concil. Trident. sess. 25. Sanctuarium nempe Dei iure hereditario possideri non debet, vt Alexander Tertius aliquoties inculcauit d. c. adhæc de decim. & d. c. cōsult. de iure patronat. allusione facta scilicet ad illū psalmi octuagesimi secundi versiculum in impios, internecionem populo Dei veræque religioni minitantes, ac dicentes, *Hereditate possideamus sanctuarium Dei.* Quod autem varia depræhendantur tum in ecclesiasticis historiis tum in canonibus exēpla virorum quorundam piissimorum qui successorē sibi nominaverint, quod & ipse D. Petrus fecisse legitur, non

28

Successionis
ius in benefi-
ciis detesta-
bile.

29

Sanctuarium
Dei iure he-
reditario non
possidendum.

30

Nominare
successorem,
huc non per-
tinere.

non hūc propriè pertinet, sed partim ad com-
 mendationem dūtaxat aliquam nihil iuris tri-
 buentem, partim ad singulare quoddā prero-
 gatiuē diuinitus concessē priuilegium; non he-
 reditario vel sanguinis vllō iure, vel ad gratifi-
 candum personæ, sed ad vtilitatē ecclesiæ maio-
 rem. qualia tibi suppeditat exēpla Gratianus 8.
 q.1. Migrationes item atque translationes Epi-
 scoporum sepius in ecclesia primæua sunt visa,
 nunc ausu temerario sua spōte migrantiū, nunc
 etiam legitima simul auctoritate frequenter in-
 teruenientē translatorum; sicuti D. ipse Petrus
 Antiochia relicta, Romam diuino nutu migra-
 uit. c. mutationes Episcoporum. 7. q. 1. propter
 maiorem ecclesiæ vtilitatē. Sed Permutationis
 beneficialis exēpla nullis in antiquis aut cano-
 nibus aut historiis ecclesiasticis reperiuntur: a-
 deò vt nec apud Isidorum, nec apud Burchar-
 dum, nec apud Iuonē, nec apud ipsum quidem
 nouissimum decretorum collectorem Grati-
 anum, vlla prorsus extet permutationis benefi-
 cialis mērio. falliturq̄. Duarenus ac fallit lecto-
 rem libro suo de sacris ecclesiæ ministeriis ac
 beneficiis 8. c. 3. dum permutationis beneficia
 prohibita ius ex Cōcilio Chalcedonēsi fru-
 stra repetit. noua scilicet posteritatis nouē sem-
 perq̄; magis ac magis inolefcentis audacia, no-
 uum peperit hoc permutationū beneficialium
 ius, nouas praxes, nouos quēstionū intricatissi-
 marum Labyrinthos. nominat quidem Grati-
 anus vno tantū loco permutationes vel cōmu-
 tationes monasteriorū c. nemini regū. 16. q. 7.
 sed

31
*Translatio-
 nes Episco-
 porum anti-
 que.*

32
*Permutatio-
 nem benefi-
 cialium nulla
 inueniri exē-
 pla antiqua.*

33
*Permutatio-
 nes Ecclesia-
 rum.*

sed nihil hoc habet cum beneficiorum permutationibus commune. multoque minus hinc pertinent rerum ecclesiasticarum alienationes tum canonibus Apostolicis tum perpetuo iure deinceps insecuto prohibite c. alienationes. 11. q. 2. venditiones præterea pactionesque beneficiales cum transactionibus exagitantur apud eundem Gratianum tanquam simoniaca. c. si quis dator. cum seqq. 1. q. 3. sed extra casum permutationis ubique loquitur Gratianus, interuenientibus nimirum pecuniis absque beneficiorum ecclesiasticorum redditione mutua. Quamquam temporibus fere iisdem sub Alexandro 3. Synodus primùm Turonensis dignitatum permutationes fieri prohibuit c. maioribus. in ipso fin. de præbend. de qua prohibitione videto concilium Lateranense sub eodem Alexandro 3. celebratum, parte 30. c. 4. apud Laurentium Surium Tom. 3. Concilior.

Fôrtibus & originibus ita breuiter indicatis, veniendum tandem nobis est ad singula capitula; quæ reperiuntur de beneficiâ hac permutatione quinque tantùm; videlicet hæc, Capitulum Quæsitum. c. cum olim. c. cum vniuersorum. de rer. permutat. in Decretalibus, & c. vnic. eod. tit. in 6. cum Clement. vnic. tit. eod. Ad quæ singula quæstiones excutiemus oportunas, prout ordo nos verborum contextus monebit; veterum Iurisconsultorum in legibus & Senatusconsultis & Edictis Prætoriiis intepretandis morem secuturi.

CAP.

34

Alienationes rerum Ecclesiasticarum.

35

Venditiones, pactiones, transactiones beneficiales.

36

Permutationum harum origo.

37

Iura permutationum beneficiorum hæc pertinentia et hic explicata.